

Educar, cosa de tots**ELS MOVIMENTS DE RENOVACIÓ PEDAGÒGICA I EL DEBAT DE LES HUMANITATS**

Darrerament torna a revifar-se el debat al voltant de les anomenades "Humanitats", procés en el qual han destacat dos fets importants: la declaració d'intencions de la ministra Pilar del Castillo i el controvertit informe de l'Acadèmia de la Història.

Els MRPs sempre hem defensat la bondat de l'existència de debat social sobre temes educatius donat el caràcter de servei públic de l'educació, però aquest debat deixa de ser positiu quan es converteix en una utilització partidista dels problemes que existeixen en el món educatiu i la participació d'institucions i intel·lectuals es fa des d'un desconeixement gran de la realitat escolar i de les finalitats que ha de tenir l'escola.

L'informe de la Real Acadèmia de la Història ja ha estat suficientment desqualificat, fins i tot per membres d'aquesta mateixa institució, degut al seu caràcter parcial, la feblesa de la seva base teòrica i la seva actitud hostil cap a l'organització autonòmica que recull la Constitució. En paraules del professor Santos Juliá "las mínimas cautelas exigidas por el método científico han sido alegremente desechadas".

Prova d'açò és que s'arriba a ignorar que el mercat de llibres de text està dominat per dues o tres grans empreses i a l'informe es presenten com a representatius fragments de textos amb una difusió restringida. A més, l'"anàlisi" es limita significativament a les anomenades "nacionalitats històriques".

La denominació d'humanitats obeeix a una concepció decinomònica del saber dividit en parcel·les: ciències lletres, i que s'ha de superar entenent-les en el sentit ampli que considera com a finalitat de l'educació la formació integral de la persona i, per tant, l'objecte d'estudi ha de ser la realitat contemplada des de les diferents àrees que aportin els seus mètodes per a la comprensió de les mateixes. En aquest sentit, ens demanam si es pot deslligar d'una formació humanística la tecnologia, la informàtica, etc.

A part de la desqualificació d'editorials i autors de llibres de text, percebem una desconfiança en la capacitat professional dels docents per triar els llibres de text adequats, per elaborar materials alternatius o per la seva actitud crítica en la tasca docent. Però especialment greu és allò que pot suposar un atemptat a l'autonomia curricular de les comunitats autònomes, no assumint la diversitat lingüística, cultural i històrica de l'estat espanyol i la dels propis centres educatius per adaptar els currículums a les seves característiques específiques.

La concepció de la història que es proposa és una tornada a la concepció tradicional que considera aquesta com a facilitadora d'exemples a seguir (grans personatges) i com a legitimadora d'una determinada concepció de l'estat, de les seves fronteres, dels seus mites... S'aposta per l'emoció abans que per la racionalitat, quan la història creadora de sentiments sempre s'ha utilitzat per fomentar patrioterismes igualment de condemnable en els nacionalismes perifèrics com en el nacionalisme espanyol. Front a aquesta opció, hem de proposar una concepció de la història que contribueixi al desenvolupament de capacitats per al raonament crític sobre el món que ens rodeja i que allunyi del perill de la ignorància i l'adoctrinament.

Per altra banda, alguns neguen la possibilitat d'estudiar la història universal mitjançant allò particular sense precisar que el perill no està en l'estudi d'allò més pròxim, sinó que aquest apareix quan ens quedam solament amb açò, quan no es va més enllà i no s'aborden els problemes globals de la societat actual.

Es té la sensació que existeix un desconeixement generalitzat de la realitat escolar. Quan s'oregen els mals del sistema actual s'ignora que la pràctica escolar no ha canviat significativament des de la Reforma i que són les grans editorials les qui imposen la seva concepció d'allò que ha de ser el coneixement històric. Quan el ministeri critica la mancança de continguts comuns a tot l'estat, ignora la reserva que la legislació concedeix a l'administració central en el disseny curricular i, en cas d'existir aquest incompliment, la responsabilitat seria seva per no evitar-ho. En el fons, sembla que no, que hi ha la intenció d'arribar a la formulació d'una història comuna sense exclusivismes

ni interpretacions interessades.

Des del punt de vista pedagògic, es demana quelcom que encara és present a moltes aules: la classe magistral i la passivitat de l' alumnat. La concepció que subjau en els plantejaments ministerials és la consideració de l' alumnat com a recipients a omplir amb un llistat de dades, fets, dates... i no com a persones a qui hem de despertar les claus per a la interpretació del món actual, del passat que l' explica i de les conseqüències futures. Hi és present també la repetida acusació als nous corrents pedagògics de no tenir en compte la memòria, quan el que no s' accepta des dels MRPMs és l' exclusiva creació de memòria mitjançant la pura i dura repetició.

Des dels MRPs defensam una formació humanística diversa, amb un currículum obert i flexible per adaptar-se a les particularitats de l' alumnat, centres i comunitats autònomes. Hem de procurar desenvolupar una mentalitat crítica, atenent a la història comuna, però també als fets diferencials que enriqueixen el conjunt.

Sigui benvingut el debat, però no la utilització partidista dels temes educatius

Mesa Estatal de la Confederació de Moviments de Renovació Pedagògica .

(Traducció : MRP de Menorca)

DM-06/11/2000